

МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ
УКРАЇНИ

ПРІОРИТЕТНІ ФОРМИ ВЛАШТУВАННЯ ДІТЕЙ-СИРИТ І ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ

ДИТЯЧИЙ БУДИНОК СІМЕЙНОГО ТИПУ

Щодо розвитку дитячих будинків сімейного типу

Суспільством та державою визнано, що СІМ'Я є найкращим природним середовищем для фізичного, психічного, соціального і духовного розвитку дитини, її матеріального забезпечення. Тому, саме сімейним формам виховання дітей належить важлива роль у створенні сприятливих умов, необхідних для правового та соціального захисту дітей, що залишились сиротами та без піклування батьків.

З метою забезпечення прав та законних інтересів дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, створення умов для реалізації права кожної дитини на виховання в сім'ї, в Україні здійснюється робота щодо розвитку сімейних форм виховання.

Станом на 01.10.2020 в Україні (за оперативними даними регіонів) функціонує **1 194 дитячих будинків сімейного типу**, в яких виховується **8 177 дитини**.

Що таке дитячий будинок сімейного типу?

ДИТЯЧИЙ БУДИНОК СІМЕЙНОГО ТИПУ — окрема сім'я, що створюється за бажанням подружжя або окремої особи, яка не перебуває у шлюбі, які беруть на виховання та спільне проживання не менш як дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.

Метою створення дитячого будинку сімейного типу є забезпечення належних умов для виховання в сімейному оточенні дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.

Батьки-вихователі — особи, які беруть на виховання та спільне проживання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування (далі - вихованці).

несуть відповідальність за життя, здоров'я, фізичний і психічний розвиток вихованців.

є законними представниками вихованців і захисниками їх прав та інтересів у всіх органах, установах та організаціях без спеціальних на те повноважень.

Вихованці перебувають у дитячому будинку сімейного типу до досягнення 18-річного віку, а в разі продовження навчання у закладі загальної середньої освіти, за денною формою навчання у закладі професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти – до 23 років або до закінчення відповідних закладів освіти.

! Загальна кількість дітей у дитячому будинку сімейного типу не повинна перевищувати 10 осіб, враховуючи рідних.

Орган, який прийняв рішення, позачергово надає батькам-вихователям обладнаний індивідуальний житловий будинок або багатокімнатну квартиру за нормами, встановленими законодавством.

Дитячий будинок сімейного типу може бути створений **на власній житловій площі** кандидатів у батьки-вихователі або **орендованій житловій площі** (за умови укладення договору оренди не менше ніж на п'ять років та нотаріального посвідчення такого договору) за наявності відповідних санітарно-гігієнічних і побутових умов (необхідної житлової площі, житлового приміщення у належному стані (в тому числі санітарному), необхідних меблів, побутової техніки та інших предметів тривалого вжитку, умов для проживання, виховання та розвитку дитини).

Соціальне супроводження дитячого будинку сімейного типу на постійній основі здійснює **соціальний працівник** або **фахівець із соціальної роботи**.

Батьками-вихователями можуть бути повнолітні та працездатні особи, за винятком:

- ▶ осіб, визнаних у встановленому порядку недієздатними або обмежено дієздатними;
- ▶ осіб, позбавлених батьківських прав;
- ▶ осіб, які були усиновлювачами, опікунами, піклувальниками, прийомними батьками, батьками-вихователями іншої дитини, але усиновлення було скасовано або визнано недійсним, опіку, піклування чи діяльність прийомної сім'ї або дитячого будинку сімейного типу було припинено з їх вини;
- ▶ осіб, які за станом здоров'я не можуть виконувати обов'язки щодо виховання дітей (особи з інвалідністю I і II групи, які за висновком медико-соціальної експертної комісії потребують стороннього догляду, особи, в яких офіційно зареєстровані асоціальні прояви, нахили до насильства);
- ▶ осіб, які перебувають на обліку або на лікуванні у психоневрологічному чи наркологічному диспансері;
- ▶ осіб, які зловживають спиртними напоями або наркотичними засобами;
- ▶ осіб, які страждають на хвороби, перелік яких затверджений МОЗ щодо осіб, які не можуть бути усиновлювачами;
- ▶ осіб, які були засуджені за злочини проти життя і здоров'я, волі, честі та гідності, статевої свободи та статевої недоторканості особи, проти громадської безпеки, громадського порядку та моральності, у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, а також за злочини, передбачені статтями 148, 150, 150-1, 164, 166, 167, 169, 181, 187, 324 і 442 Кримінального кодексу України, або мають непогашену чи не зняту в установленому законом порядку судимість за вчинення інших злочинів;
- ▶ осіб, які не мають постійного місця проживання та постійного заробітку (доходу);
- ▶ осіб, які не пройшли курс навчання з виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;
- ▶ осіб, інтереси яких суперечать інтересам дитини, у тому числі осіб, які вчинили домашнє насильство у будь-якій формі.

Середньомісячний сукупний дохід сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців, що передували місяцю звернення із заявою про утворення дитячого будинку сімейного типу, не може бути менший ніж розмір прожиткового мінімуму, встановлений законом для відповідних соціальних і демографічних груп населення.

Кандидати у батьки-вихователі подають до органу, який приймає рішення про створення дитячого будинку сімейного типу, такі документи:

- заяву кандидатів у батьки-вихователі про створення дитячого будинку сімейного типу із зазначенням інформації про наявність або відсутність кредитних зобов'язань;
- довідку про наявність або відсутність виконавчого провадження стосовно боргових зобов'язань;
- довідку про реєстрацію місця проживання особи *(для кандидатів у батьки-вихователі та членів сім'ї, які проживають з ними на спільній житловій площі)*;
- копію свідоцтва про шлюб *(для подружжя)*;
- довідку про проходження курсу навчання з виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;
- копії документів, що посвідчують особу кандидатів у батьки-вихователі;
- довідку про доходи за останні шість місяців або довідку про подану декларацію про майновий стан і доходи *(про сплату податку на доходи фізичних осіб та про відсутність податкових зобов'язань з такого податку)*;
- висновок про стан здоров'я заявника за формою згідно з додатком 5 до Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.09.2008 № 866 «Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дітей», - для заявників та членів сім'ї, які проживають з ними на спільній житловій площі;
- довідку про наявність або відсутність судимості, видану територіальним органом з надання сервісних послуг МВС за місцем проживання заявника *(для кожного заявника та членів сім'ї, які проживають з ними на спільній житловій площі)*;
- копію документа, що підтверджує право власності на житло *(у разі створення дитячого будинку сімейного типу на власній житловій площі кандидатів у батьки-вихователі)* або договору оренди *(у разі створення дитячого будинку сімейного типу на орендованій житловій площі)*;
- письмову згоду всіх повнолітніх членів сім'ї, які проживають разом із кандидатами у батьки-вихователі, на створення дитячого будинку сімейного типу, якщо кандидати у батьки-вихователі вирішили його створити на власній житловій площі, засвідчену нотаріально або написану власноручно в присутності посадової особи, яка приймає документи, про що робиться позначка на заяві із зазначенням прізвища, імені, по батькові, підпису посадової особи та дати.

Строк дії документів, зазначених у цьому пункті, становить **12 місяців з дня їх видачі**, якщо інше не передбачено законодавством.

Рішення про створення та забезпечення функціонування дитячого будинку сімейного типу приймається районною, районною у м. Києві та Севастополі держадміністрацією, виконавчими органами міських рад на підставі заяви подружжя або окремої особи, яка не перебуває у шлюбі, що виявили бажання створити такий будинок, та поданого службою у справах дітей відповідного висновку про наявність умов для його створення з урахуванням рекомендації центру соціальних служб за результатами проходження курсу навчання з виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

На підставі рішення про створення дитячого будинку сімейного типу між батьками-вихователями та органом, який прийняв рішення про його створення, **укладається договір**.

Не можуть бути батьками-вихователями особи, з якими проживають члени сім'ї (у тому числі малолітні та неповнолітні діти), які мають глибокі органічні ураження нервової системи, алкогольну та наркотичну залежність, хворі на СНІД, відкриту форму туберкульозу, психотичні розлади, в яких офіційно зареєстровані асоціальні прояви, нахили до насильства.

Яке фінансування дитячих будинків сімейного типу?

Батькам-вихователям дитячого будинку сімейного типу виплачується грошове забезпечення у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Державна соціальна допомога призначається і виплачується щомісяця в грошовій формі батькам-вихователям на кожну дитину-вихованця.

Розмір державної соціальної допомоги становить **2,5 прожиткового мінімуму** для дітей відповідного віку, для дітей з інвалідністю - **3,5 прожиткового мінімуму** для дітей відповідного віку. Для осіб з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, віком від 18 до 23 років, які навчаються у закладах загальної середньої освіти, за денною формою навчання у закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, до закінчення відповідних закладів освіти розмір державної соціальної допомоги становить 2,5 прожиткового мінімуму для працездатної особи, для осіб з інвалідністю - 3,5 прожиткового мінімуму для працездатної особи.

Розмір грошового забезпечення встановлюється НА РІВНІ ОДНОГО ПРОЖИТКОВОГО МІНІМУМУ ДЛЯ ПРАЦЕЗДАТНОЇ ОСОБИ НА КОЖНУ ДИТИНУ-ВИХОВАНЦЯ і не залежить від пенсії, аліментів, стипендії чи державної допомоги на кожну дитину-вихованця.